

Asia: VN/5061/2021

Lausuntopyyntö lukiokoulutuksen laatustrategian luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon tiivistelmä

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry kiittää mahdollisuudesta lausua lukiokoulutuksen laatustrategian luonnoksesta ja esittää huomionaan seuraavaa.

Unifi pitää hyvänä lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman laatimista, johon sisältyy nyt lausuttavana oleva strategialuonnos. Lukiokoulutuksen antama laaja-alainen yleissivistys on tärkeässä roolissa suomalaisessa koulutusjärjestelmässä. Laatu ja saavutettavuus ovat suomalaisen koulutusjärjestelmän ominaisuuksia, joiden vaikutus kertaantuu koulutusjärjestelmässä koulutuspolulla edettäessä. Lukioon valikoituminen ja opintojen saavutettavuus vaikuttaa osaltaan yliopistokoulutukseen valikoitumiseen.

Lukiokoulutuksessa tehdyillä ratkaisulla on näin ollen keskeinen vaikutus välillisesti myös yliopistokoulutukseen ja sen järjestämiseen, muun muassa opiskelijoiden valikoitumisen, opiskelijavalinnan, opiskelijoiden hyvinvoinnin ja opiskelunvalmiuksien osalta. Vastaavasti korkeakoulujen kulloisetkin opiskelijavalintamenettelyt heijastuvat lukio-opintoihin ja ylioppilastutkintoon.

Johdanto

-

Visio lukiokoulutuksesta ja lukiokoulutuksen laadunhallinnasta

Yliopistojen opiskelijavalinnalla on tärkeä rooli nuoren koulutuspolulla ja se on tärkeä elementti koulutuksen saavutettavuuden kannalta. Siksi Unifi pitää hyvänä yhdensuuntaisia periaatteita lukiokoulutuksen laadunhallinnalle ja sen johtamiselle. Vertailtava ja luotettava lukiokoulutuksen laatu tuottaa lukio-opiskelijoille yhtäläiset edellytykset hakeutua korkeakouluopintoihin riippumatta hänen lukiostaan.

Lukiokoulutus antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa korkeakoulututkintoon johtavat opinnot. Yliopistokoulutuksessa nk. geneeristen taitojen, itseohjautuvuuden ja vastuun kantamisen taidot

korostuvat. Lukio-opiskelijoiden oppimisen ja osaamisen vahvistaminen sekä hyvinvointi ovat olennaisen tärkeitä jatko-opintoihin hakeutumisen kannalta. Nuorten hyvinvoinnissa on lukuisia hälyttäviä merkkejä, jotka voivat kertautua opintopolulla. Siksi opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen ja sitä estävien tekijöiden tunnistaminen on tärkeää koko koulutuspolulla ja kaikilla koulutusasteilla.

Unifi pitää hyvänä myös tavoitetta osallistavasta ja yhteisöllisestä toimintakulttuurista, joka tukee opiskelijoiden kasvua kriittisiksi ja aktiiviksiksi kansalaisiksi. Tavoite palvelee demokratiakasvatusta, valmistaa yliopisto-opintoihin valikoituvia opiskelijoita yliopisto-opintoihin ja tukee yliopistojen kasvatustehtävää.

Laadunhallinta suomalaisessa koulutusjärjestelmässä

-

Keskeiset toimijat

Lukiolaki velvoittaa lukiokoulutuksen järjestäjiä yhteistyöhön mm. korkeakoulujen kanssa. Unifi näkee, että lukiokoulutuksen laatustrategia tukee lukioita myös yhteistyön kehittämisessä. Tämän yhteistyön tavoitteena on muun muassa tukea ylioppilaiden siirtymiä korkeakoulutukseen ja edelleen työelämään. Yhteistyö sujuvien siirtymien vuoksi on erittäin tärkeää, sillä ennakoititietojen mukaan yli puolessa avautuvista työpaikoista ja jopa 80 prosentissa kokonaan uusista työpaikoista tullaan edellyttämään korkeakoulutasoista osaamista. Suomi on asettanut tavoitteeksi, että korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus 25–34-vuotiaiden ikäluokasta on 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, mikä korostaa sujuvan jatko-opintoihin siirtymisen tarvetta. Tämä vaatii yhtenäistä toimintaa ja yhteistyötä kaikilta koulutus kentän toimijoilta. Samaan aikaan Suomessa tavoitellaan yhä pidempiä työuria mm. huoltosuhteen vuoksi.

Toimintaympäristön kuvaus

Unifi pitää hyvänä digitalisaation tuomien haasteiden ja mahdollisuuksien tunnistamista laatustrategiassa. Digitaaliset valmiudet ovat myös yliopisto-opetuksen ja opiskeluvalmiuksien kannalta keskeisiä taitoja.

Lukiokoulutuksen laatutekijät

-

Laadukas oppiminen

-

Hyvinvointi ja osallisuus

-

Kehittyvä toimintakulttuuri

-

Saavutettava lukiokoulutus

-

Laatustrategian toteuttamisesta

-

Liite

-

Ajalin Elina
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry - Tanja Risikko,
toiminnanjohtaja, Suome yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry.